

محراب

ادبى ، اجتماعى ، فلسفى ، تاريخى ، ادبى مجموعہ در
شيمديك اون بش كونده نشر اولونور

مدرجات :

محمد امين	« مصاحبه »	ترقى اطرافنده برلشه مزى يز	۵۸
عبدالحى هادى	« اجتماعى »	شرقييله و غربجييله	۵۹
يوسف ضيا	« تاريخى »	ابوسفیان ايله هراقليوسك ملاقاتى	۶۰
دوقنور قدرى راسد	« طبى »	چوجغه محبت وعائله يوواسنده رفاه	۶۱
مدرسى هودت	« كلامى »	توضيح متشابهات	۶۲
يوسف ضيا	« فلسفى »	شهاب الدين مقتول شهروردى	۶۳
محمد شرف	« جغرافى »	بروسه شهرى	۶۴
نجيب فاضل	« منظومه »	صوك اقشام	۶۵
احمد قدسى	« منظومه »	***	۶۶
فخرالدين عثمانه	« منظومه »	غروبدين دوغان حسلر	۶۷
ملمى ضيا	« منظومه »	كلام	۶۸

آوردلر مجموعله

بواکی مسلك آراسنده کی فرق حقنه اوچنی بر کوروش داما واردر . بونلر ، اشراقیه بر دینه منسوب اولمایوب کندی کندینه ریاضات و مکاشفات طریقله صوفی اولانلره ، متصوفه ایسه بر دین ایله مقید و بالخاصه اسلام اولانلره دینور دیورلردی . بومطامعه خرج عامدر . حالبوکه بوکا کوره شیخ سهروردی بی اشراقیه دن عد ائتمهك لازم کیرکه شههسز یا کاشدر . و بو نقطه مهمدر . زیرا اشراقیه نامی آلان ایلك فیلسوفلر ، اسکندرانیه مدرسه سنده یتیشهن فیلسوفلردر . بونلر حضرت موسی دینی فلسفه ایله مزج ، دینی برفلسفه تأسیس و کندیلرینه کوره بر تثلیث و بر فنا فی الله طریق احداث ایدنلردر . یعنی اشراقیه دینك خارجنده دکل اونك داخلنده برفلسفه در . مصرده و بیروتده طبع ایدیان یکی آرلرده افلاطونك اقاده میسنی اشراقیه ایله ترجمه ایدنلر بنجه یا کاش حرکت ایدیورلر . گرچه اسلام عالمده کی مدونات علییه ده اشراقیه نك باباسی اولق اوزره افلاطون کوسترلمکده حتی فیثاغورث و امپدوقلس قید ایدانکده در . لکن بواسلام طرز تفکرینك هر فیلسوفی بر زمهریه ادخال ایتك میل عمومیسندن منعت بر جالدر . بوکی یرلرده آثار اسلامیه ده « تغلب » رعایت ایدرلر . شههسز اقاده می ایله نوبلاطونیزم بر برینه چوق مشکابه و آیری آیری مسلکدر . فقط آرسطونك مشائیه سی موضوع بحث اولدینی یرده بونلر متحد بر جهة عرض ایدرلر . ایشه اسلام عالمده بواکی مکتبی اشراقیه نامی آلتنده یاد ائتمهك سبی بودر . فقط بوکون بوکی مسلکرك حقیقی و علمی حدودینی تعیین ایتك زمانی کاشدر . بونك ایچونده بویه محذوری یوللردن دکل اساسلردن حرکت ایتك لازمدر . ایشه بزم کچن نسخه ده بونلردن بحث ایتیبوده یالکیز اساسلری کوسترمکده تعقیب ایتدیکنز غایه بوایدی .

ی. ص.

مفراتی :

بروسه شهری

بروسه شهرینك تاریخی . — بروسه نك تأسیسی حقنه استرابون ، آتین دوییزانس معلومات ویرمکده در . فقط موزخلر آراسنده اک موقوف اولانی کنج (پلین) روایتی در . بوکا کوره بروسه میلاددن ۲۰۰ - ۲۵۰ نه اول ، مشهور قازطاجالی قوماندان انبالاه نژدنده مسافر پولدینی بیتیا قرانه ویردیکی پلان اوزرینه انشا ایدلشدر . شو حالده تقریباً یکرمی ایکی عصر اق بر مدینه دیمکدر . اصل شهرک ، بو کون « حصار » دینلن استقاد و وسائط تحفظیه و مدافعه سی قولای برتبه اوزرنده تأسیس ایدلش اولسی محتملدر . [۱] روما امپراطوری طرازان رمانده بروسه ده والی بولان کنج [۱] بروسه نك قلعه سی (حصار) شهره حاکم ، صرپ ، متین بر قایا اوزرنده اولوب اطرافی مازغالر و قلعه لرله تحکیم قلنمش ایدی . بروسه نك ایچ قلعه سی تشکیل ایدوب حصار ، بیکار باشی محلاتی احتوا ایله بن محله کیرمک ایچون باشلیجه اوچ قابو واردر . شمال جهته طباق قابو

پلین، بیوک بنالر، نافع مؤسسہ لہ (حماملر) شهری اعمار ایتشدی رومایمپراطورلغٹک مقاسمہ سی اوزرینہ یزانس حکومتی آلدہ قالان بروسه قاپلیجه لری، لطافت موقعہ سندن دولای بیوک شهرت ورغبت قازاندی. بوراسی عادتا استراحت وشعشعہ شهری عد اولونیوردی.

بروسه سلجوق، تورکلرینک آلہ کچمہ مشدر. دومانیچ و سکودده یرلشن قانی تورکلری نک شمالہ دوغرو فتوحانندن قره چه حصاری ضبط ایتلری [۶۹۰ هـ ۱۲۹۰ م] کوچہ لکی مدینتہ تحویل ایتکده ایلک خطوہ فی تشکیل ایتش اولدی. یکیشهرک اعمار واحیاسی ایسہ تماماً بداوتی، حضارت ومدینتہ تبدیل ایتدی [۱] فقط او زمانہ قادار تورکلرک آلدہ، ماضیسنه نظراً، انکشافہ مستعد بر شهر یوقدی. هنوز ازینق واذمید تسخیر اولنامہ مشدی. بناء علیہ بروسه نک فتی عثمان غازینک اوتہ دنبری امل خاصی اولدیغندن، یزانس تکفورلرینک، کشیش اتکندہ کی بو مهم وقلعہ لی شهرینی اون سنہ دنبری محاصره ایدیوردی. نہایت تسلیم اولدی. (۷۲۶) شهرک ضبط خبری اولوم دوشکندہ بولنان عثمان غازی یہ تبشیر ایدلیدیکی زمان، در حال بروسه نک یکی حکومتہ مقرر اداره اتحاد ایدلمستی وکندیسنک شهر مذکورہ دفنی وصیت ایتدی. بوحال، بدایہ تورکلر طرفندن بروسه یہ ویریان قیمت واهمیتی تماماً اظهار ایدر.

Ferrot بروسه نک تورکلر آلہ کچمہ سندن بحث ایدرکن: «بروسه نک ضبطیلہ تورکلر قوتلرینی حسن ایتدیلر. قبیلہ ملتہ، رئیس ایمپراطورلق موقعہ صعود ایتدی. دییور [۲]. بروسه یکی تورک حکومتہ پای تحت اتحاد ایدلیدی. [۱۳۲۷ - ۱۴۵۳].

عثمان غازی وخلفلری بروسه دہ ایران، عرب اسلوبلریلہ قاریشیق ظریف وصناعتکارانہ جامعلر، محتشم تربہلر، مدرسہلر، سرای، کاروانسرای، چشمہلر انشا ایتدیرہ رک تورکلرک قدسی، ملی مدینہ لری حالہ افراغ ایتدیلر. بروسه نک بو اسکی مدرسہ لرندن یک جوق بنام عالملر یتشمشدر. روم ایلیدہ ادرنہ نک ضبطی اوزرینہ آنجق سیاسی

شرق طرفندہ کی یرقبو، غرب جہتہ دوشنہ دہ قاپلیجه قاپوسی، دیرلر. بو اوج قابودن باشقہ، زندان قپوسی، صو قپوسی نامیلہ ایکی قابو داما واردرکہ نسا توفیخخانہ سی زندان قپودہ بولونیور.

بروسه دن قونیہ یہ سیاحت: محمد ضیا. ص - ۳۲۲

[۱] عثمانلی تاریخچی: تاریخ عثمانی انجمنی جلد ۱، ص ۵۹۶

[۲] یکی عمومی جغرافیا: آلزہ رھ قلو. جلد ۷، ص ۵۸۹

وعسکری لزومه بناء پای تخت نقل ایدلدی . فقط بروسه ینه اسکی رونق و شرفی غیب ایتدی .

* *

موقعی . — بروسه شهری کشیش داغئک دیک یاماچلی شمال اتکنده کی ممدلر (contreport) اوزرنده تأسیس ایدلشد . بو صورتله کشیش داغی بروسه سی (Olympia Prusa ad) ده دیرلر . بو ممدلر، داغئک سطح مائلندن اینن صولرله [جیوز، کوك دره] آیرلش اوچ یایلا تشکیل ایدرلر . بناء علیه شهر ، اولدجه مرتفع سدی اوزرندن افقلره قادار آچیلان بروسه اوواسنه تماماً ناظر ، حاکم بر وضعیتده در .

کورونوشی . — اووانک اوزاقلندن شهرک منظره سی پک لطیف ، شاعرانه در . سالدیده چنارلرله محاط ، کثیف یشیلکله تضاد تشکیل ایدن قرمز کرمیدلی اولر آق مرمردن مصنوع جامع مناره لری — هیئت عمومیه سیله — داهی بر رسامک رنگین قریحه سندن دوغمش پر احتشام بر لوحه خیال نظرلرده ترسم ایدر . کشیشک مهابتی ، طبیعتک بدایعی ، جامعلرک قدسیت ، علویتله روحپرور بر صورتده امتزاج ایتلشد . بالعکس مثلاً مرادیه جهندن ، باغ ، دوت ، شفتالی ، قواق الخ . . . آغاچلریله مزین اووانک زمردین منظره سینه باقلنجه سمیز وتلاقلر ، اورته سنده نیلوفر چایئک نازان سوزلدیکی کورولور .

آسیانک اک کوزل بلده لرندن بری اولان یشیل بروسه عینی زمانده بر باغچه ، بر بارق در [۱] قدیم برج وباروسی ، ایکیوزاللی سکنر جامع ، مسجد ، تربلریله بروسه زائرلرنده آثار تاریخیه سیله ماضیه ، ترقی اعمالا تخانه لرله مستقبله ، قیر حیانه مکمل بر انموذج تشکیل ایدن اوواسیله طبیعته عائد بر شهر انطباعی بر اقییر .

سوقاق و جاده لر . — تقریباً یاریم عصر اول بروسه نك خارجی لطافتی نه قادار شایان مدح ایسه داخلده ، سوقاقلرینک قاریشقلغی ، هوا حریانه مانع اولاجق درجه ده دارلغی حسن خارجیه تضاد حالده ایدی . زمینک عارضه لی اولمسی منظره سنی کوزلاشدیره چک یرده ثابت عمومی بر پلانه توفیقاً سوقاقلر ، یکنسق طرزده اولر انشا ایدلمسی یوزندن اکثر شهرلریمز کی نسبت ، انتظام هندسی بی حائر دکادی . فقط وفیق پاشانک والیدلی

زماننده (۱۲۹۰) بو خصوصده باشلادیفی مائر عمرانپرورانیه دوام ایدلایکندن ولایتک مرکز اداره سی قالدیرملی ، کنیش ، دوزکون جاده لره مالک اولدی .
اسلام محله لری . — استانبولده کیلرک دهاطشره لی برشکلیدر . خرستیان عنصرلرینک ساکن اولدیعی سمترلر انتظام ، تمیزک اعتباریه معالایف بوراده ده ایکیلاک عرض ایتمکده ایدی . ارمنی محلا سی بروسه نیک اک کبار محله سی در .

شهرک اوزرنده قورولدیغی یایلالرک هر بری ، استانبولک یدی تپه سی کی — موضوعی اعتباریه شایان دقتدر . غربده برنجی یایلا مرادیه جامعی «تربه لری» «مرادیه محله لری» ، اورتیه یایلا عثمان ، اورخان غازیلرک مدقنلری — اسکی قلعه ده حصار بو سطح اوزرنده در . — اک نهایت شرقده ، کشیدشدن سیلان ایدن (کوك صو) نك سزاوار تماشا اوچورومی اوزرینه آتیش ، ایکی یایلانک اتصال و مناقله سنه خدمت ایدن کوپروسيله (سد باشی) اولو جامع دهسا ایلروده یشیل ، چلبی محمد جامعلری احتوا ایدر . ایزاقده ییلدیرم بایزید جامعی کورولور .

دینی مؤسسه لر (جامع، تربه) . — بروسه نی ایلاک تورک خاقانلری پای تحت اتحاد ایتدکری نارینخدن اعتباراً جامع ، مدرسه لرله تزین ایتدکری کی کندیلرینه ظریف تربه لره انشا ایتدیرمشلردی . تورکلرک قدسی ، تاریخی برشهری اولان بروسه عینی زمانده نفیس ، ملی برصناعت بلده سی در . ابداعی انشالری ، نارین شکللریله هرکسک نظر تقدیر و حیرتله تماشا ایتدکری ، تورک معماری فن و صناعتک اک مخلص نمونه لرندن در . بو بنالرک اساسی اعتباریه عرب ، عجم ، بیزانس اسلوب معماریسنک لطیف برامتراجی اولمقله برابر برچوق نقطه لرده (انشا ، مالزمه ، طرز تزین) طبیعت ، ذوق ، قریحه مزک محصولیدر [۱] . بونلر میاننده بالخاصه معماری بدیعه لریمزک شاه اثرلرندن الیاس ولی نك زاده دهاسی ، شرق یایلاسینک یاماجی اوزرنده کائن یشیل جامع شریفدر . (۱۴۲۰ میلاد) . دیگر مبانی دینه دن یکریمی قبللی اولو جامع (۸۹۷ هـ) اورخان ، حمزه بک ، امیر سلطان جامعلری شایان ذکردر .

مرادیه جامع شریفی ، سلطان جم و شهزاده مصطفی نك تربه لری تزینات و سائر خصوصانده شرق صناعتک نفیس و قیمتدار بر اثرلری در . بروسه ده کی بو تاریخی بنالر

[۱] رسمی بروسه ولایتی سالنامه سی . (۱۳۲۴) . ص ۳۵۰ معماری اسلام مقارسی :

معمار کال .

۱۸۵۵ سنه سنده وقوعیولان بویوک حرکت ارضده شهرله برابر بویوک خساراته اوغرامشدر. بو تزلزلات زمینده بر چوق شراب محزنلری چاتلاته جق درجه ده شدید اولدی .

نفوسی . — اورمانلرله محاط ، صعب‌المرور بر سلسله تشکیل ایدن کشیش داغلری ایصسزدر. آنجق شوراسنده، بوراسنده کویلره تصادف ایدیلیر. شمانده اوزانان بروسه اووایی بالعکس پک کشیف بر صورتده مسکوندر بوراده طوپراغک ترکیبی ، اراضی پک دوز-اولسی، صویک مساعد بر طرزده توزعی، اقلیم الک موافق شرطلری جمع ایتدیگندن بر چوق کویلرک تشکله سبیت ویرمشدر . بو واسع اووایی احاطه ایدن ساحل داغلریله شرق — غرب حوالیسی همان عینی درجه ده کشیف اسکان ساحه سیدر [۱] . شرق یعنی ارطوغرول سنجاغی هر کیلو متره مربعه نظراً (۲۷,۳٪) ؛ بروسه (۲۷,۱٪) ، کثافت نفوسی احتوا ایتکده ایدی . حالبوکه خداوندکار ولایتک ۸۲ بیگ کیلومتره مربعی مساحه سطحیه سنه نظراً نفوس کثافتی بروسه، ارطوغرول حوالیسنده کی کثافتک تقریباً نصفه تنزل ایتکده در . اوتوز سکنر سنه ظرفده نفوسک سیر و تزايدی پروجه زیردر :

سنه هجریه	مسلم	خرستیان	یکون	یوزده
۱۲۸۷	۸۱۱,۰۸۶	۱۹۰,۸۰۰	۱,۰۰۷,۸۷۶	٪ ۱۲,۵
۱۳۲۵	۱,۴۳۰,۱۹۸	۲۶۰,۶۲۹	۱,۶۹۸,۲۷۰	٪ ۳۰,۶

شو . مقایسه یه نظراً ، نفوس مسلمه ک تزايد سنویسی تقریباً بیگده ۱۱ غیر مسلملرک تزايدی بیگده ۶ ، یعنی یاری درجه ده در . بونکله برابر بو تزايد تولداتک و فیاته فائق اولسندن ویا حکومتک حسن اداره سندن متولد حضور و رفاهدن نشأت ایتیوب مبادیاً خارجدن هجرتله اسکان ایدیلر کلمکده اولان بالقان مسلمان اقوامتک دخی تأثیر کلیسی وارددر .

[۱]	مساحه سطحیه	نفوس	کثافت نفوسی
ک. م			
بروسه	۲۶۲۵	۱۳۶۸۹۹	٪ ۵۲
قرمجه پک	۲۳۷۲	۳۵۰۲۰۰	٪ ۱۳,۸
مدانیه	۲۳۲	۲۴۲۳۳	۱۰۴
یکیشهر	۱۳۰۰	۴۵۳۰۰	۳۴

رسمی ولایت سالنامه سی - ص ۲۲۵

(مابعدی وار) محمد شرف